بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ
نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا
قُرْآنًا عَجَبًا (۱)
يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ
نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا (۲)

موجودی به نام «جن»

رهنما ۱۲۶

روح‌الله حبیبیان

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۲۶ (موجودی به نام جن)

نویسنده:

روح الله حبیبیان

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۱۲۶ (موجودی به نام جن)

مشخصات کتاب

سرشناسه:حبیبیان، روح الله، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور:موجودی به نام " جن "/ روح الله حبیبیان؛ تهیه و تولید اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی؛ به سفارش اداره پاسخ گویی به سوالات دینی [و اطلاع رسانی] آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر:مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری:۵۶ص.؛ ۱۷×۱۱س م.

فروست:رهنما؛ ۱۲۶.

شابک:۹۷۸-۶۰۰-۲۹۹-۱۲۰-۱

وضعیت فهرست نویسی:فیپا

یادداشت:کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع:جن

موضوع:جن -- جنبه های قرآنی

موضوع:جن -- احادیث

موضوع:جن زدگی

شناسه افزوده:آستان قدس رضوی. اداره تولیدات فرهنگی

شناسه افزوده:آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

رده بندی کنگره:BP۲۲۶/۳/ح۲م۸ ۱۳۹۳

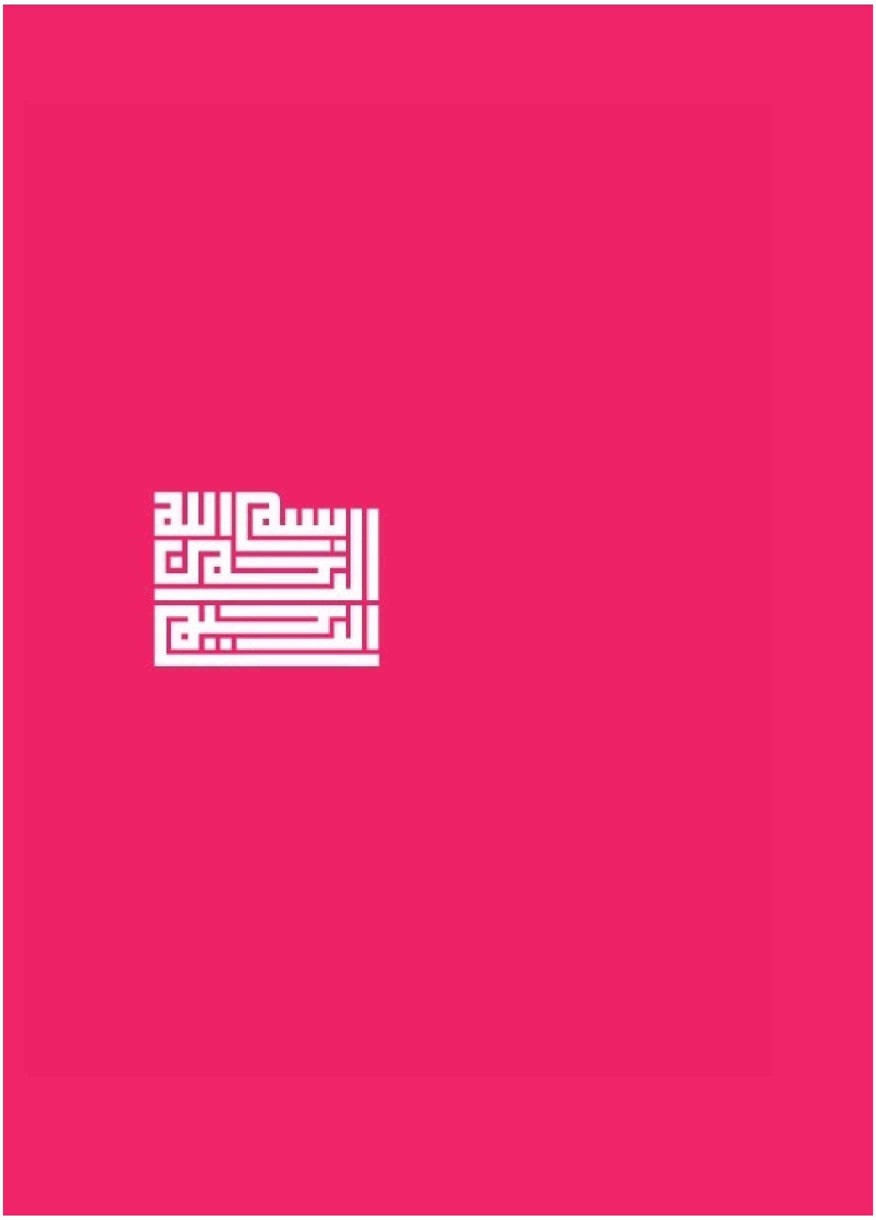
رده بندی دیویی:۲۹۷/۴۶۷

شماره کتابشناسی ملی:۳۷۱۸۴۹۶

ص:۱

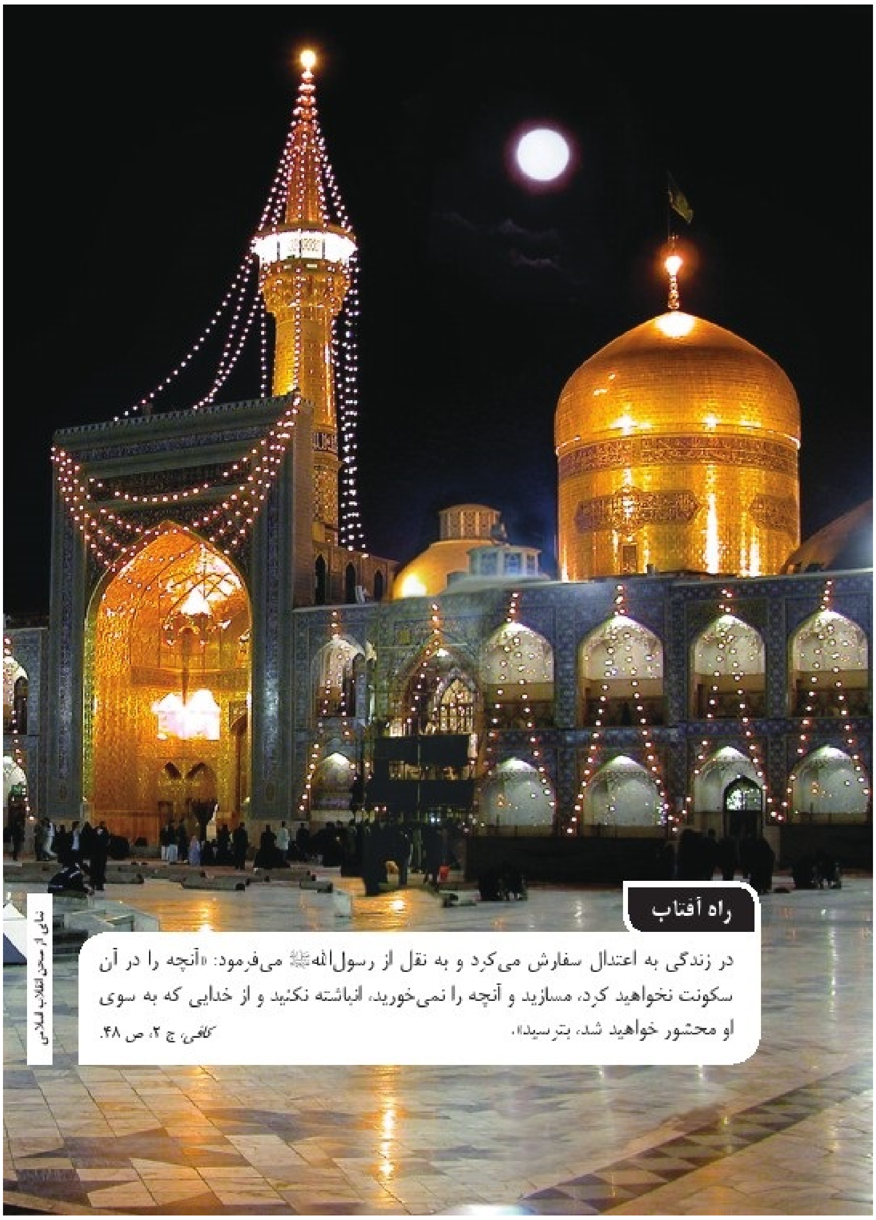
اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

راه آفتاب
در زندگی به اعتدال سفارش می‌کرد و به نقل از رسول‌الله ﷺ می‌فرمود: «آنچه را در آن سکونت نخواهید کرد، مسازید و آنچه را نمی‌خورید، انباشته نکنید و از خدایی که به سوی او محشور خواهید شد، بترسید».
کافی، ج ۲، ص ۴۸.
نمایی از صحن انقلاب اسلامی

تصویر

ص:۴

دریچه

پرسش هایی که در این اثر به آنها پاسخ داده می شود:

۱.آیا موجودی به نام جن وجود دارد؟ فلسفه خلقت این موجودات از جانب خداوند چیست؟

۲.شکل جن چگونه است؟ آیا با ما انسان ها تفاوت دارد؟

۳.مرگ و زندگی، نوع تغذیه و محل زندگی جنیان چگونه است؟

۴.آیا جنیان هم مانند انسان، زن و مرد دارند و ازدواج می کنند؟

۵.آیا امکان دیدن جن برای انسان وجود دارد؟ چرا ما نمی بینیم؟

۶.آیا ممکن است جن به انسان صدمه بزند؟ داستان جن زدگی چیست؟

۷.آیا تسخیر جن ممکن است؟ از نظر شرعی این کار چه حکمی دارد؟

۸.برای در امان ماندن از آسیب های احتمالی جنیان چه کارهایی می توان انجام داد؟

تصویر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ
نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا
قُرْآنًا عَجَبًا (۱)
يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن
نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا (۲)

ص:۸

درآمد

اگر اهـل جهـانگردی یا بررسـی فرهنگ های گوناگون مردم سراسـر جهان باشـید،به هر جای دنیا برویـد یا فرهنگ و آداب و رسوم آن منطقه را مورد مطالعه قرار دهیـد، خواهیـد دیـد مردم مناطق گوناگون جهان، عقاید و باورهای خاص متنوع و کهنی دربـاره امور نادیـدنی و به اصـطلاح مـاورائی دارنـد. یکی از مهم ترین بخش های این گونه باورها،اعتقاد به موجوداتی غیر از انسان و حیوان است که از گذشته های دور تاکنون، بشر به وجود و حضور آنها در کنار خود معتقد بوده است.

در این شـماره از رهنما می کوشـیم به بخشی از پرسش های متداول درباره یکی از این موجودات به نام «جن» پاسخ دهیم؛ هر چنـد نباید فراموش کرد اطلاعات ما در این باره چندان کامل و جامع نیست و نباید تصور داشت همه پرسـش ها درباره جن به پاسخی دقیق و کامل منتهی شود.

ص:۹

فصل اول >>بررسی درستی و نادرستی و چرایی خلقت

اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

زمانی را یاد بیاور که به فرشتگان گفتیم: بر آدم سجده کنید،
همه سجده کردند، جز ابلیـــس که از جن بود.
جن

در جامعه ما نیز،چه پیش از اسلام و چه پس از آن همواره چنین تفکری وجود داشته است و مردم مناطق گوناگون به موجوداتی مانند: جن، پری، دیو و مانند آن معتقد بودند و همین اعتقاد باعث شد برای زندگی خود، آداب و رسومی خاص در نظر بگیرند؛ یعنی برای زندگی در کنار چنین موجوداتی قوانین و مقررات ویژه و احیاناً عجیب و غریبی وضع کنند؛مثلاً هنگام خواب،شیئی آهنی به همراه داشته باشند یا هنگام شب از ریختن آب داغ خودداری کنند و... .

هر چند در زمان کنونی از حجم این عقاید و باورها کاسته شده است؛ولی کماکان بخشی از این عقاید به شدت و قوت خود در میان توده جامعه باقی می باشد و ابهام درباره این امور همچنان در میان بسیاری از افراد، به خصوص جوان ترها باقی است؛به عنوان مثال، یکی از پرسش های مهم برای اکثر جوانان،درباره موجودی به نام «جن»است که اصل وجود این موجود و ویژگی های جسمی او و توانایی هایی که احیاناً دارد،برای خیلی ها جزء پرسش های جدی و همیشگی به حساب می آید و همواره میل به رسیدن به پاسخی دقیق و کامل درباره این موجود ناشناخته از آرزوهای درونی خیلی هاست.

ص:۱۳

۱.چرا جن؟

نخست لازم است به پرسش یا انتقادی که از سوی برخی افراد مطرح می شود،پاسخ دهیم و آن اینکه اصولاً پرداختن به این موضوعات،چه ضرورتی دارد و آیا این کار عاملی برای دامن زدن به خرافات و امور غیرواقعی و درگیرکردن ذهن توده مردم به خصوص جوانان به مسائلی کم ارزش نیست؟!

در پاسخ باید گفت:

اولاً، این موضوع چنان که توضیح داده خواهد شد،امری حقیقی و واقعی است و به خودی خود جزء خرافات به حساب نمی آید.

ثانیاً، دست کم این موضوع خاص در زمره مسائلی است که به اندازه کافی در جامعه ما خواسته یا ناخواسته به آن پرداخته می شود و از جهت ابهامات و جذابیت های نهفته در آن، در میان همه اقشار جامعه حتی جوانان و نوجوانان به آن توجه خاصی می شود.

ثالثاً، ما هیچ گاه از شفاف سازی و بیان درست حقیقت دچار مشکل نمی شویم،بلکه کم توجهی به بیان حقیقت و واقعیت است که ریشه انواع و اقسام ابهامات و خرافات خواهد شد و به همین دلیل،تبیین نشدن واقعیت ها به وسیله کارشناسان متخصص است که اعتقادات بی پایه و خرافات مضحک جامعه را دربرگرفته است و زمینه سوءاستفاده شیادان و کلاهبرداران را فراهم ساخته تا جایی که

انواع سایت ها و وبلاگ های غیرعلمی، مطالب بی اساس و بی ارزشی را در این باره و زمینه های مشابه به خورد توده ناآگاه جامعه می دهند.

پنجره: پس بیان درست و منطقی حقیقت در این موضوعات،تلاشی در مسیر خرافه زدایی است، نه ترویج خرافات که امیدواریم در این هدف مهم تا اندازه ای موفق بوده باشیم.

۲.جن؛ افسانه یا واقعیت؟

ابتدا باید توجه داشت که از نظر عقل نمی توان وجود چنین موجودی را اثبات کرد، مگر آنکه انسان خود به واسطه تجربه حسی یا گزارش دیگران به یک جمع بندی منطقی در این باره برسد؛ اما از آنجا که غالباً انسان ها تجربه مستند و شخصی در این باره نداشته اند و فقط ناقل گزارشات غیرمستند دیگرانند و در معدود تجرب های شخصی نیز احتمال اشتباه یا توهم و تأثیرپذیری از اختلالات ذهنی و روانی مانند «شیزوفرنی» و یا «اسکیزوفرنی پارانوئید» و مانند آن بسیار جدی است، رسیدن به یک جمع بندی روشن و درست در این باره ناممکن به نظر می رسد.

در عین حال،باید دانست از نظر عقل نمی توان وجود موجودی

به نـام جن را انکـار کرد و نیز آن را محـال دانست؛ زیرا دلیلی بر منحصـربودن موجودات عالم در موجودات شـناخته شـده ای مانند ما انسان ها و حیوانات وجود ندارد؛ پس همان گونه که عقلاً وجود جن قابل اثبات نیست،قابل انکار هم نیست.

پنجره:اما در کنار نگاه عقل،از نظر منابع نقلی و دلایل معتبر دینی یقیناً موجودی به نام جن در عالم مادّه و دنیای ما زندگی می کنـد. این امر تا اندازه ای غیرقابل تردید است که یک سوره مسـتقل قرآن به نام این موجود نامگذاری شده و علاوه بر آن، در سوره های دیگر نیز از این موجود بارها نام برده شده است.

همچنین،از آنجـا که عقـل بـا دلایـل و برهـان های کامل به درستی و قطعیت مطالب قرآن و روایات معتبر ایمان دارد، به نوعی باور به وجود جن را می توان عقلی نیز دانست؛ ولی به هر حال منبع اصـلی این باور و اعتقاد،قرآن و روایت معتبرنـد؛ پس یقیناً موجودی به نام جن وجود دارد و انکار آن نه عقلانی و نه منطبق بر دیدگاه قرآن و روایات معصومان است.

ص:۱۶

۳.خدایا چرا؟

حال که فهمیدیم چنین موجوداتی در عالم حضور دارند، پرسش مهم دیگری خودنمایی می کند و آن اینکه هدف از خلقت این موجودات چیست؟ چرا باید خداوند چنین موجودات عجیب و غریب و ناشناخته ای را در عالم خلق کند تا احیاناً باعث ایجاد برخی مشکلات یا ترس و وحشت برای برخی انسان ها شود؟ آیا این از حکمت خدا به دور نیست؟

در پاسخ باید گفت:

اولاً، به شهادت آیات قرآن، جنیان پیش از انسان خلق شده بودند(۱) و هر چند اصولاً گله و شکایت نسبت به افعال خداوند حکیم معنا ندارند؛ ولی اگر بنا بر گله و شکایتی باشد،آنان باید به خداوند گلایه کنند که با بودن این موجودات مختار و دارای عقل و شهوت،چرا انسان ها را خلق کرده است.

ثانیاً، چه کسی گفته است وجود جنیان باعث بروز مشکلات برای دیگر موجودات می باشد؟ قطعاً این ادعا نتیجه نگاه سطحی و به دور از جهان بینی حقیقی است؛ مانند اشکالاتی که خیلی از ما انسان ها نسبت به خلقت موجوداتی همچون مار،عقرب و... می گیریم؛ چون هم به فواید و ثمرات مثبت این موجودات آگاه نیستیم و هم خود و

۱- و جن را از پیش [از آدم] از آتش نفوذ کننده آفریدیم (حجر ۲۷)

زندگی بی دغدغه دنیایی خود را محور همه چیز می دانیم، در نتیجه به چنین نظرات نادرستی می رسیم.

ثالثاً، خلقت جنیان همانند خلقت انسان ها و همه موجودات دیگر،نتیجه فیض ووجود مطلق خداوند است که اگر امکان و زمینه خلقت یک موجود در عالم فراهم باشد، یعنی بتوان فرصت ایجاد و رشد و کمال را به او داد،خداوند این فرصت را از او دریغ نمی کند. جنیان نیز موجوداتی هستند که می توانستند با خلقت و زندگی از روی اختیار و آگاهی خود، زمینه تکامل و سعادت و رشد و تعالی را برای خویش در سایه عبودیت خداوند فراهم کنند(۱)، در نتیجه خداوند این فرصت را به آنها داد تا سعادت خود در دنیا و آخرت را در این فرصت به وجود آمده، فراهم کنند؛ نظیر فرصت مشابهی که به ما انسان ها داده شد.

پنجره : البته مشکلات ناشی از عملکرد نادرست برخی از جنیان، نتیجه همین اختیار و حق انتخاب خیر و شر است که در این امر نیز ما انسان ها با جنیان برابریم و کم نیستند انسان هایی که با سوء رفتار خود زمینه شقاوت خود و گرفتاری موجودات دیگر را فراهم می سازند.

ص:۱۸

۱- «من جنّ و انس را نیافریدم جز برای اینکه عبادتم کنند [و از این طریق تکامل یابند و به من نزدیک شوند]» (ذاریات: ۵۶).

۴.از ما بهتران یا ما از آنها بهتران؟!

در خصوص حقیقت وجودی جنیان هر چند در تعابیر عرفی آنها «از ما بهتران» خوانده می شوند؛ ولی شواهد نشان می دهد که انسان ذاتاً موجودی برتر و والاتر از جن است و به همین دلیل، خداوند انسان را خلیفه و جانشین خود در زمین نامید.(۱)

پنجره :همهٔ فرشتگان و حتی «ابلیس» که به تصریح قرآن از جن بود(۲)، بلکه از بالاـترین و مهم ترین شخصیت های جن به حساب می آمد،مأمور به سجده بر انسان شدند و به علاوه جنیان مأمور شدند به پیامبر انسان ها ایمان بیاورند و خود پیامبر مستقلی ندارند(۳)؛ پس در آیین و شریعت نیز از آیین انسان ها پیروی می کنند.

بر اساس آیات قرآن،جنیان همچون انسان ها موجوداتی دارای عقل

ص:۱۹

۱- «هنگامی که پروردگار تو به فرشتگان گفت: من در روی زمین جانشین و حاکمی قرار خواهم داد» (بقره: ۳۰).

۲- «زمانی را یاد بیاور که به فرشتگان گفتیم: بر آدم سجده کنید! پس همه سجده کردند،غیر از ابلیس که از جن بود» (کهف:۵۰).

۳- جن: ۱-۲

و شعور و اختیارند و به همین دلیل دارای تکلیف و مسئولیت بوده(۱)، در قیامت محشور می شوند و مورد محاسبه و حسابرسی خداوند قرار می گیرند و همچون انسان ها اهل جهنم یا بهشت می شوند.(۲)

جن ها پیش از نسل انسان ها خلق شده اند(۳). در میان آنها برخی مؤمن و نیکوکار و برخی کافر و بدکارند(۴). برخی از انبیای گذشته ایمان دارند و برخی هم مسلمان اند؛ در نتیجه تکلیف و مسئولیت شرعی و دینی خود را دارند و به واسطه عمل و توجه یا بی توجهی به همین تکالیف،می توانند اهل بهشت و سعادت یا جهنم و شقاوت گردند.

۱- آیاتی از سوره جن و سوره الرحمن.

۲- جن: ۱۵

۳- حجر: ۲۷

۴- جن: ۱۱

خلاصه

با توجه به آنچه ذکر شد، دریافتیم که جن موجودی حقیقی و از مخلوقات الهی است که پیش از ما خلق شده و هدف خلقت او نیز همانند ما عبودیت و بندگی خداوند و رسیدن به سعادت ابدی است. جن دارای اختیار، تکلیف و عقل است و از نظر جایگاه خلقت،برتر از انسان نیست،بلکه آنها نیز مأمور به ایمان آوردن به پیامبران انسانی اند و در صورت ایمان و عمل صالح یا کفر و گناه، اهل بهشت یا دوزخ خواهند شد.

ص:۲۱

تصویر

موجودی حقیقی و از مخلوقات الهی است که پیش از ما خلق شده و هدف خلقت او نیز همانند ما عبودیت و بندگی خداوند و رسیدن به سعادت ابدی است.
جن
جن دارای اختیار، تکلیف و عقل است و از نظر جایگاه خلقت، برتر از انسان نیست، بلکه آنها نیز مأمور به ایمان آوردن به پیامبران انسانی اند و در صورت ایمان و عمل صالح یا کفر و گناه، اهل بهشت یا دوزخ خواهند شد.

فصل دوم >>ساختار وجودی جن و توانایی ها و ویژگی ها

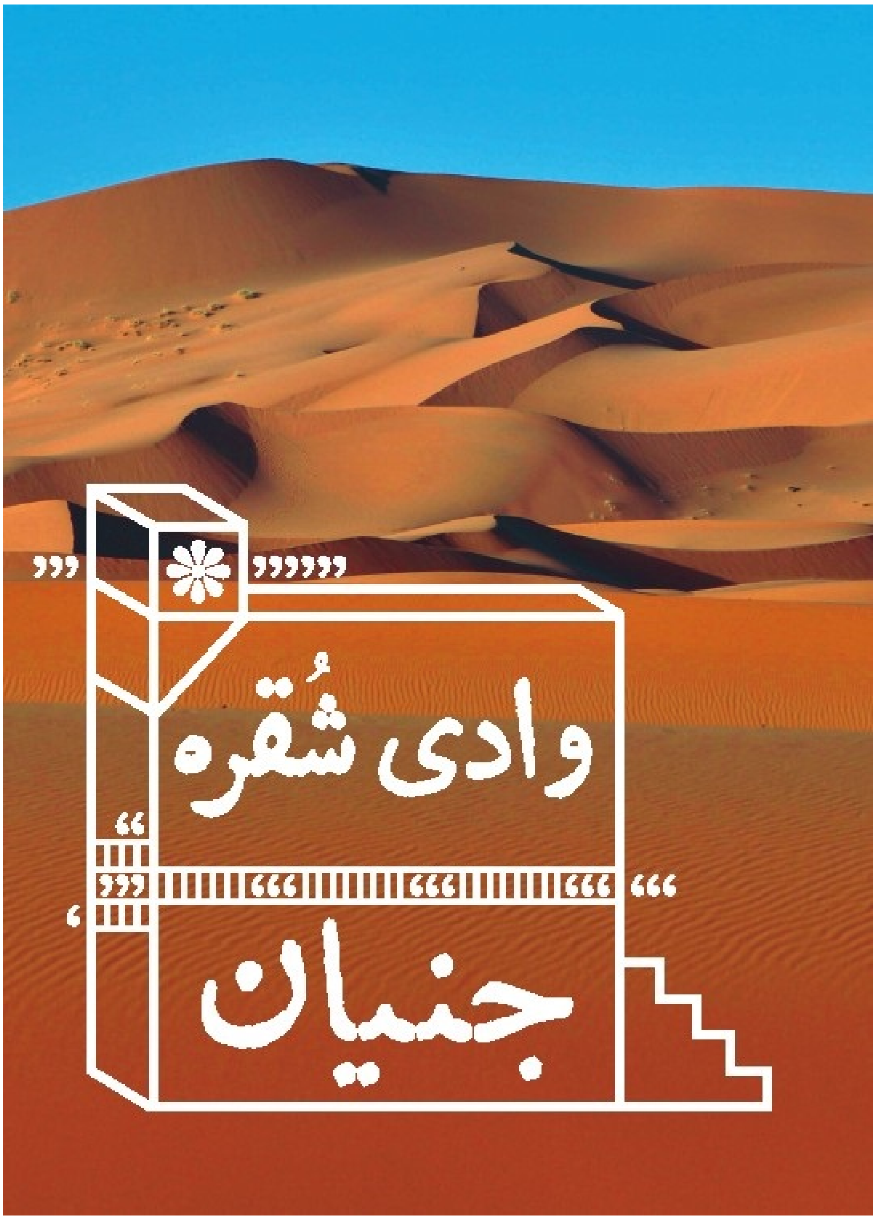
اشاره

تصویر

ص:۲۳

تصویر

ص:۲۴

قطعاً یکی از جذاب ترین موضوعات درباره جن، رسیدن به شناخت و درک بیشتر از ساختار وجودی این موجود،اعم از ویژگی های خاص جسمی و بدنی،یا توانایی های روحی اوست که بسیاری از افراد به خصوص نوجوانان و جوانان را به کنکاش درباره این مسئله سوق می دهد.

به طور کلی میل به درک بیشتر از امور مخفی و مرموز در همه انسان ها وجود دارد و اگر این حس کنجکاوی در بشر نبود، علم و دانش پیشرفت نمی کرد و بسیاری از ابهامات و ناشناخته ها برطرف نمی شد؛ امام در این میان، درک خصوصیات و ویژگی های جنیان برای برخی افراد از نان شب هم واجب تر است و حاضرند به هر دری بزنند تا در این باره اطلاعاتی به دست آورند؛ ولی واقعاً چه اطلاعات مستندی درباره ویژگی های جنیان وجود دارد؟

۱.موجوداتی دُم دار با پاهایی برعکس!

پیش از ورود به این بحث، نباید فراموش کرد که به دلیل عدم ارتباط روشن و عادی ما با جنیان، اظهارنظر دقیق و کامل درباره ویژگی های گوناگون این موجودات ممکن نیست؛ ولی به طور مختصر می دانیم

ص:۲۵

آنهـا دارای جسـمی مادی، امام لطیف تر از انسان اند(۱). در واقع مادّه تشـکیل دهنده جن در زمره مواد شـناخته شده در علوم تجربی نیست و مثلاًـ نمی توان ویژ گی هـای آن را در «جـدول تنـاوبی منـدلیف» یافت؛اما هر چه هست، این مادّه خاص دارای شرایـط متغیر و غیرثـابتی است که در وضـعیت عـادی قابل حس نیست و به همین جهت این موجودات از توانایی های خاصـی برخوردارند که انسان ها در حالت عادی از آن برخوردار نیستند؛ مثلًا کارهایی نظیر عبور از اجسام و دیوارها یا انتقال سریع از مکانی به مکان دیگر و یا جابه جاکردن برخی اشیاء از مکانی به مکان دیگر،دست کم به وسیله برخی از آنها به آسانی انجام می شود.(۲)

اما همین موجودات توانایی دارند که ساختار بدن خود را به گونه دیگری درآورند که جسمی همانند ما انسان ها داشته باشند.

پنجره: در جمع بنـدی بر اسـاس برخی مشاهـدات معتبر که در برخی از روایـات بیـان شـده است جنیان از نظر شـکل و شـمایل ظاهری موجوداتی تقریبا شبیه انسان ها دیده شدند

ص:۲۶

۱- محمدتقی مصباح، معارف قرآن، ص ۳۱۶

۲- «عفریتی از جن گفت: پیش از آنکه از مجلس خود برخیزی،تخت را نزدت می آورم که برای این کـار توانا و امینم» (نمل: ۳۹).

یعنی در حالت عادی تفاوت چنـدانی با انسان ندارند(۱) و داسـتان هایی در این باره مانند آنکه جن ها دارای دم یا سم و شاخ و... هستند، خیالات و توهمات عوامانه است.

۲.مرگ و زندگی و سن و سال جن

به تصـریح قرآن کریم، جنیان نیز ماننـد انسان ها عمری محـدود دارند و در نهایت خواهند مُرد(۲). این امر حتی از درخواست ابلیس از خداونـد برای زنده ماندن تا روز قیامت نیز به روشـنی قابل درک اسـت(۳)؛ هر چنـد میزان متوسط عمر جن در قرآن بیـان نشـده است، فقـط دربـاره شـیطان آمـده است که خداونـد به او عمری طولانـی تـا زمـان ظهور امـام زمان عنـایت کرده است(۴)؛ ولی دربـاره سایر جنیان در روایات،عمر طولانی برخی از آنها نیز مورد تأییـد قرار گرفته است؛ به عنوان مثال، از امام صادق نقل شده است:روزی حضرت رسول نشسـته بودند. ناگهان مردی بلندقامت و چهارشانه مانند نخل خرما وارد شد و سلام کرد. آن حضـرت جوابش را داد و فرمود: ای بنـده خدا! قیافه و صـحبت تو مانند جن است. چه کسـی هستی؟ گفت من «هام» پسر «لاقیس» پسر ابلیس هستم. حضرت رسول به او فرمود: پس از

۱- علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۶۰، ص ۱۰۲.

۲- فصلت: ۲۵

۳- اعراف: ۱۴

۴- حجر: ۳۷-۳۸

تو تا ابلیس،دو پدر بیشتر فاصله نیست؟ پاسخ داد: بلی! یا رسول الله.

حضرت فرمود: چقدر از عمر تو گذشته است؟ گفت: من در زمانی که قابیل برادر خود (هابیل) را کشت، پسربچه ای بودم(1).

پنجره : در مجموع می توان احتمال داد – چنان که مشهور این است – جنیان عمری طولانی داشته،شاید حدود ده برابر یک انسان عادی عمر کنند؛اما ظاهراً در رشد جسمی همانند انسان نیستند و از ابتدا بسیار کوچک بوده،حتی پس از گذشت سال ها رشد بسیار کمی دارند؛ ولی به مرور زمان، جسمی بزرگ تر می یابند.

آیت الله محمدحسین طهرانی از استاد خویش علامه طباطبایی خاطره جالبی را در این باره نقل می کند که در این ماجرا علامه با جنیانی با قامت بسیار کوتاه در حد یک یا دو وجب مواجه شدند(2)؛ گویا این جنیان در مراحل اولیه رشد بودند.

۱- بحارالانوار، ج ۶۰، ص۹

۲- علامه محمدحسین طهرانی، نگرشی بر مقاله بسط و قبض تئوریک شریعت،ص ۲۰۵.

۳.غذای جنیان

به طور طبیعی هر موجود مادی برای ادامه حیات خود به تغذیه و خوراک احتیاج دارد. جنیان نیز به طور قطع از چیزهایی تغذیه می کنند. در مورد جزئیات این مسئله نمی توان اظهارنظر دقیقی کرد؛ ولی در روایات ما اشاره مختصری به این امر شده است که یکی از غذاهای جنیان، استفاده از باقیمانده غذاهای ما انسان ها همچون استخوان و نیز از فضولات حیوانات است. شیخ صدوق نقّل کرده است: «گروهی از طایفه جن، خدمت پیامبر اکرم شرفیاب شدند و عرض کردند: ای رسول خدا! چیزی برای خوردن به ما عطا فرما. حضرت هم استخوان و سرگین (فضله خشک شده حیوانات) را به آنها عطا کرد»(۱). حتی در برخی روایات تأکید شده است که در هنگام صرف غذا، گوشت را به طور کامل از روی استخوان ها پاک نکنیم(۲) و یا استخوان را نجس نکنیم؛ چون این امر باعث اذیت جنیان می گردد(۳).

در هر حال، اگر صحت این روایات نیز تأیید شود، باز دلیل نمی شود جنیان غذای دیگری نخورند و همچنین، نمی توان گفت حتماً تغذیه جنیان به خوردن این غذاهاست؛ یعنی همانند انسان با

۱- شیخ حرّ عاملی،وسائل الشیعه، ج۱، ص۳۵۸.

۲- شیخ صدوق،من لایحضره الفقیه، ج۳، ص ۳۵۰.

۳- شیخ صدوق،من لایحضره الفقیه،ج۱، ص ۳۰.

خوردن آنها سیر می شوند، بلکه ممکن است به دلیل ساختار خاص وجودی شان که مانند گاز و بسیار رقیق است،از بوییدن این غذاها بهره ببرند، نه خوردن آنها.

۴.مکان زندگی جن کجاست؟

درباره مکان زندگی جنیان، اعتقادات گوناگونی وجود دارد و حرف و حدیث های مختلفی مطرح می شود. عده ای معتقدند جنیان در مکان هایی مانند حمام هایی قدیمی و خانه های متروک و قبرستان ها سکونت دارند و داستان ها و حکایات اغراق آمیز و بعضاً ترسناکی در این باره مطرح می کنند؛ اما حقیقت چیست؟

در این باره ابتدا باید میان محل زندگی و محل حضور احتمالی این موجودات تفاوت قائل شد؛ زیرا در بین ما انسان ها هم ممکن است مکان زندگی مان با محل کار یا تفریحمان متفاوت باشد و حضور گاه و بیگاه انسان ها در کوه یا جنگل، دلیل بر این نیست که آنجا محل زندگی انسان تلقی شود. در نتیجه، حضور احتمالی برخی جنیان در یک مکان به معنای این نیست که آنجا را محل زندگی جنیان بخوانیم.

پنجره :در مورد مکان اصلی زندگی جن، هر چند شاید نتوان به

پاسخی قطعی رسید؛ ولی روشن است که جنیان نیز مانند ما انسان ها در همین عالم مادّه و بر روی همین کره زمین سکونت دارند و از آنجا که نوع خلقت جنیان با انسان ها متفاوت است،حتماً مکان زندگی آنها نیز متناسب با نوع خلقت آنهاست؛ ولی دقیقاً کجا؟

در برخی روایات، اشاره مختصری به این امر شده است؛ مثلاً ـ در روایتی از امام صادق نقل شده است: «در وادی شُقره (بیابانی که رنگ خاکش سرخ مایل به زرد است) نماز نخوان؛ زیرا در آنجا منازل جن است»(۱).

بر اساس این قبیل روایات می توان احتمال داد که،جنیان معمولا ـ در جایی سکونت دارند که خالی از سکنه و به دور از دسترسی طبیعی انسان ها باشد.

۵.آیا جنیان زن و مرد دارند؟

یکی از پرسش های مشهور درباره طایفه جن، این است که آیا آنان مانند موجودات دیگر، از دو جنس نر و ماده تشکیل شده اند؟ و اگر این گونه است، کیفیت توالد و تناسل میان آنان چگونه است؟

در پاسخ باید گفت اولاً، خداوند در برخی آیات، خلقت همه

۱- شیخ حرّ عاملی،وسائل الشیعه، ج۲، ص۴۵۲

موجودات را به صورت «زوج» بیان می کند؛ چنان که فرموده است: «و از هر چیزی دو جفت آفریدیم»(۱) و به طور طبیعی جنیان نیز مشمول همین آیه اند؛ ثانیاً، در برخی آیات عنوان «مردانی ا ز جن» نیز به کار رفته است(۲) که نشان می دهد زوجیت در این موجودات به شکل مرد و زن در مورد آنان نیز صادق است و جن ها دارای دو جنس نر و ماده اند.

پنجره :از سوی دیگر، به نظر می رسد کیفیت تولید نسل آنان نیز تا اندازه زیادی شبیه ما انسان هاست. بهترین شاهد این مدعا آیاتی از قرآن است که اشاره می کند یکی از نعمت های بهشتیان، حوریان بهشتی اند که قبل از همسران مؤمن خود، دست هیچ انسان و جنّی به ایشان نرسیده است.

در سوره الرحمن آمده است: «در آن باغ های بهشتی، زنانی هستند که جز به همسران خود عشق نمی ورزند و هیچ انس و جن پیش از اینها با آنان تماس نگرفته است».(۳)

۱- .ذاریات: ۴۹.

۲- .جن: ۶.

۳- .رحمان: ۵۶.

روشن است که مقصود از این آیات، عدم ازدواج و تماس همسر دیگری با این حوریان است و از کنار یکدیگر قرار گرفتن انسان و جن در این آیات معلوم می شود که ظاهراً تماس جنسی میان جنیان، چیزی شبیه تماس جنسی میان انسان هاست و ظاهراً تولیدمثل آنان نیز باید چیزی شبیه همین روش باشد.

۶.آیا جنیان در رفتارهای دینی مانند ما هستند؟

چنان که پیش تر اشاره کردیم، جنیان دارای گروه های مختلف مؤمن و کافرند که هر یک وضعیت خود را دارند؛ اما آنچه از برخی گزارشات به دست می آید اینکه افراد مؤمن و مسلمان جن، همانند ما براساس تکالیف شرعی خودشان – که در بسیاری از موارد مثل تکالیف ماست – عمل می کنند و حتی نقل شده است که آنها به مراجع تقلید یا برخی روحانیون مراجعه کرده، از تکالیف و احکام شرعی شان می پرسیدند؛مانند مرحوم میرزاخلیل از مراجع زمان مشروطه که مشهور است افرادی از جن به سرداب منزل ایشان می آمدند و احکام شرعی خود را می پرسیدند و یا از مرحوم شیخ مجتبی قزوینی از علمای مشهور مشهد مقدس نقل شده است که در برخی سفرهای تبلیغی، تعدادی از مؤمنان جن در مسیر مسجد به ایشان مراجعه کرده، اظهار داشتند که ما پای منابر شما حاضر می شویم و بعد سئوالات شرعی خود را درباره کیفیت وضو پرسیده اند.

ص:۳۳

حتی مشهور است که بعضی بزرگان جن در مجالس عزای اباعبدالله که انسان ها برگزار می کنند، شرکت می کنند و بر مصائب آن حضرت می گرینـد. در هر صورت،این گزارش ها اگر چه کاملاً مستند نباشد؛ولی در مجموع می توان دریافت زنـدگی و عبادات مؤمنان و شیعیان جن تا انـدازه زیادی شبیه ما و مطابقه با اعمال ماست؛ هر چند ممکن است آنها متناسب با ویژگی های جسمی و روحی که دارند،تکالیفی متفاوت از ما نیز داشته باشند.

>> خلاصه

بر اساس آنچه گفته شد، دانستیم جن موجودی مادی و دارای جسم است، ولی جسم او از مواد شناخته شده نیست، بلکه دارای ماده ای لطیف است که می تواند حالات مختلفی به خود بگیرد و امکان انجام کارهایی مانند جابه جایی سریع یا انتقال اجسام بزرگ را دارد. در بسیاری اوقات با ظاهری مانند انسان های عادی دیده شده است و زندگی، خواب، خوراک، ازدواج و مرگ دارد اگرچه جنیان در همه این امور تفاوت هایی با انسان دارند؛ ولی مانند ما مأمور به انجام وظایف دینی اند و به ائمه و حتی برخی علما مراجعه کرده، به دنبال یادگیری و عمل به دستورات دینی شان هستند.

فصل سوم >>ارتباط انسان و جن

اشاره

تصویر

ص:۳۵

تصویر

جن
موجودی مادی و دارای جسم است* ولی جسم
او از مواد شناخته‌شده نیست* بلکه دارای ماده‌ای
لطیف است که می‌تواند حالات مختلفی به خود بگیرد*
جسمی
لطیف

ص:۳۶

ارتباطات اجتماعی یکی از ضروری ترین جنبه های زندگی ما انسان هاست تا جایی که عدم ارتباط با دیگران برای هیچ یک از ما قابل تصور نیست. البته ما در کنار ارتباط با دیگر انسان ها، با مخلوقات دیگر خداوند مانند حیوانات و گیاهان و حتی با جمادات نیز ارتباط داریم و از این ارتباط در زندگی خود بهره می بریم؛ ولی ارتباط با موجودات ناشناخته و پنهان یکی از تمایلات انسان در طول تاریخ بوده و هست و همواره این پرسش که آیا می توان با موجوداتی چون فرشتگان یا جنیان ارتباط داشت یا خیر؟ ذهن کنجکاو برخی از انسان ها را به خود مشغول کرده است البته این ارتباط می تواند جنبه های گوناگونی داشته باشد که ما می کوشیم ابعاد مختلف آن را در میان انسان وجن مورد بررسی قرار دهیم.

۱.آیا جن قابل رؤیت است؟

اگر مبالغه نکرده باشیم،باید بگوییم تقریباً یکی از نخستین داستان های ترسناکی که کودکان و نوجوانان در گفت گوهای کودکانه خود می شنوند و تا مدت ها از ترس و وحشت آن در رنج و عذاب می مانند،داستان دیدن جن و خیال پردازی های مربوط به این

مسئله در تاریکی ها و تنهایی هاست.

شاید هر یک از ما داستان های متعددی در این باره شنیده ایم که کسی در حمام یا در مکانی خلوت یا در جنگلی تاریک با جن برخورد کرده است و البته وجه مشترک همه این داستان ها آن است که مستند نیست و همه افراد فقط ناقل این داستان ها از سوی دیگرانند، نه شخصیت اصلی داستان. جالب آنکه تجربه نشان داده است در ۹۹ درصد این حوادث تکان دهنده، جست وجو برای یافتن راوی اصلی داستان به نتیجه نخواهد رسید و غالباً فردی که اصل واقعه برای خودش رخ داده باشد،یافت نمی شود و اگر هم فردی چنین ادعایی می کند، معمولاً یا دچار توهم است یا در صداقت او تردید جدی وجود دارد.

اما این واقعیت،بدین معنا نیست که مطلقاً دیدن جن را ناممکن بدانیم و آن را انکار کنیم. آنچه مسلّم است، جن در حالت عادی موجودی است که از دیده انسان ها پنهان می باشد و به همین خاطر نام او «جن» گذاشته شده است؛چون در عربی درباره هر چیزی که در چیز دیگری مخفی شده باشد،مادّه «جَنّ» به کار برده می شود؛ مانند «جنین» که در رحم مادر مخفی است و یا «جنّت» که درباره بهشت یا باغ هایی که شاخه هایشان در هم فرو رفته است و فضای میان آنها دیده نمی شود،به کار می رود.

۲.جنس لطیف

چنـان که پیش تر گفتیم،صـاحب نظران در این باره گفته انـد: جنّیان موجودات بسـیار لطیفی انـد که قـدرت انبساط و انقباض دارند. در حالت عادی در حال انبساط اند و قابل دیدن نیستند؛ ولی اگر منقبض گردند، می توان آنان را دید و لمس کرد.(۱)

پنجره:

در واقع می توان گفت جنیان در شرایط خاصی می توانند خود را به صورتی درآورند که در شکل و صورت واقعی شان یا در قالب موجود دیگری برای انسان ها قابل دیدن گردند.

یکی از اصحاب امام صادق می گوید:

روزی در منطقه مِنی [در اطراف مکه] نزد امام صادق بودم. ناگهان عده ای وارد شدند که شمایلی ویژه داشتند. آنها به خیمه مخصوص امام رفتنـد. مدتی گذشت ... خدمت حضـرت رفتم. حضـرت فرمودند: از کِی به اینجا آمدی؟ عرض کردم قبل از این گروهی که به خدمت شما بودند و بیرون رفتنشان را ندیدم و نشناختمشان ... حضرت فرمود: اینان جمعی از برادران

۱- محمدتقی مصباح،معارف قرآن، ص۳۱۶.

جن بودند که آمده بودند مسائل شرعی خود را بپرسند(۱).

از سُدیر صیرفی – یکی از اصحاب امام باقر - نقل شده است:

وقتی از مـدینه به سوی کوفه می رفتم،در بین راه ناگهـان مردی را نزد خود دیـدم. نـامه ای مُهر شـده از امام به من داد که گِل مُهر آن هنوز خشک نشده بود. در سفر دگیر خدمت امام باقر در مدینه رسیدم. جریان را سؤال کردم. حضرت فرمود: ما اهل بیت،یاورانی از جن داریم که هر وقت برای انجام کاری عجله داشته باشیم، ایشان را به دنبال آن کار می فرستیم.(۲)

از این گـونه روایـات معلوم می شود که غیر از ائمه برخی از اصـحاب آنها نیز جن را می دیـده انـد؛ چنان که نمونه هایی از دیدار علما و بزرگان و مراجعه برخی مؤمنان جن به محضـر برخی مراجع تقلید برای سؤال از تکالیف شرعی شان هم نقل شده است و اینها در مواردی بوده است که جنیان در قالب قابل رؤیت برای انسان ها متمثل شده اند.

۳.چرا ما نمی بینیم؟

بر اسـاس روایت پیش گفته معلوم می شود ممکن است جنیان برای بعضـی از مردم، در شـرایط خاصـی قابل رؤیت باشـند؛ اما برای خیلی از افراد به خصوص کسانی که کنجکاویشان در امور ناشناخته بیشتر از

۱- .علامه مجلسی، بحارالانوار،ج ۶۰، ص۱۰۲.

۲- علامه مجلسی، بحارالانوار،ج ۶۰، ص۱۰۳

دیگران است، همیشه این پرسش مطرح است که چرا ما نمی توانیم جنیان را ببینیم و این موجودات خودشان را به ما نشان نمی دهند؟

در پاسخ به این پرسش باید گفت این امر به چند دلیل رخ نمی دهد: اولاً، جن موجودی دارای جسم لطیف (تراکم بسیار رقیق مادی) است و به همین دلیل، در شرایط عادی از دید اکثریت مردم پنهان است؛ یعنی این ویژگی خاص جسمانی جنیان در حالت عادی مانع از این رؤیت می شود.

ثانیاً، مکان زندگی انسان ها از جنیان بسیار متمایز و متفاوت است و معمولاً جنیان در مکان هایی زندگی می کنند که انسان ها ارتباطی با آن مکان ها ندارند؛ مانند بیابان های بسیار دوردست و جنگل هایی که فرسنگ ها از مناطق زندگی انسان ها دور است.

۴.آیا ممکن است جن به انسان صدمه بزند؟

درباره صدمه زدن و اذیت کردن جنیان نسبت به انسانها،شاید با توجه به آنچه تاکنون گفتیم، توقع داشته باشید این مسئله را از اساس انکار کنیم، در حالی که این گونه نیست. در پاسخی منطقی در این باره باید گفت هر چند داستان های عجیب و غریبی که در مورد این مسئله میان مردم شایع است،در اکثر موارد صحیح نیستند؛ ولی یقیناً وقتی خلقت موجودی به نام جن با ویژگی ها و توانمندی های مختلف را پذیرفتیم، نمی توانیم به طور قطع و یقین بگوییم این

موجودات نمی تواننـد به انسـان هـا ضـرری بزننـد؛ هر چنـد تـاکنون چنین اتفـاقی نیفتاده باشـد؛ زیرا دنیا محل رخـداد حوادث متفاوت و تأثیر و تأثر عوامل گوناگون بر یکدیگر است.

پنجره:

آیا هر یک از ما می توانیم مطمئن باشیم که در طول زندگی هیچ حیوانی به ما آسیبی نمی رساند؟! مثلاً هیچ گاوی به ما شاخ نمی زنـد؟ یـا هیـچ زرافه ای ما را گاز نمی گیرد؟! به طور مسلّم،خیر؛زیرا هر چنـد این احتمال بسـیار دور از ذهن باشـد، ولی امکان آن را نمی توان مطلقاً رد کرد؛ پس جن که بالاتر از حیوان، موجودی دارای اختیار و اراده است، چرا نتواند؟

در نتیجه باید گفت امکان عقلی این مسئله وجود دارد؛ ولی شرایط و قوانین حاکم بر زندگی دو موجودِ متفاوت یعنی انسان و جن، اقتضـا می کنـد که به این اطمینان برسـیم ارتباط و اصـطکاکی میان ما و آنها به وجود نخواهـد آمـد. در واقع بایـد گفت زمینه و انگیزه ارتبـاط و اصـطکاک میـان مـا و آنهـا از دو طرف وجود نـدارد؛ فقـط در موارد نادری ممکن است جنّی کافر یا فاسق، به دلایلی قصـد آسـیب زدن به انسانی را بکنـد؛ ولی درصـد رخ دادن چنین امری آنقدر پایین است که دغدغه ای برای انسان برنمی انگیزاند.

ص:۴۲

این امر همانند آن است که بگوییم ممکن است انسان شرور و بدکاری در یک شب و بدون هیچ دلیلی قصد اذیت و آزار ما را بکند! مسلّماً ما از این اتفاق ممکن و محتمل،چندان ترسی به خود راه نمی دهیم و فقط در شرایط خاص با رعایت تمهیداتی،احتمال بروز چنین حوادث ناخوشایندی را منتفی می کنیم؛مثلاً ـ در وقت نامناسب از شب در مکانی که احتمال حضور اراذل و اوباش باشد، حضور نمی یابیم. به همین نسبت هم می توانیم درباره احتمال صدمه دیدن از برخی موجودات دیگر مانند جنّیان،با تمهیداتی مانند صدقه دادن یا عادت به خواندن برخی سوره ها که در پایان به آنها اشاره می کنیم، از بروز چنین حوادثی بسیار بعیدی ایمن گردیم.

۵.۱ارتباط و تسخیر جن

یکی از مهمترین پرسش های افراد درباره امکان ارتباط با جن و به خدمت گرفتن آنها یا به اصطلاح «تسخیر جن» است. در این باره باید گفت از روزگاران قدیم میان انسان و جن، روش های گوناگونی از روابط مطرح بوده است؛ مثلاً در قرآن مجید آمده است: «و اینکه مردمی از انس به مردمی از جن پناه می بردند و همانها باعث بیشتر شدن بدبختی انسان می شدند»(۱).

رسم دیرین عرب ها چنین بود که هر گاه به بیابان هولناکی

ص:۴۳

۱- جن: ۶.

می رسیدند، به جنیان آن وادی پناه می بردند. در اسلام از این کار نهی شده است و تأکید گردیده که باید به خدا پناه برد که آفریننده جن و غیرجن است. در بعضی روایات توصیه شده است که در چنین مواقعی خوب است اذان بگویید تا از شرور احتمالی این مکان ها در امان بمانید(۱).

در هر صورت، عمده باورها و کارهایی که در این باره انجام می شود،چیزی جز خرافات مضحک و بی معنا نیست؛ اما در مورد تسخیر جنّ باید گفت نوعی از به خدمت گرفتن جنیان در قرآن و به وسیله حضرت سلیمان بیان شده است.(۲) این امر نشان می دهد که اصل این امر شدنی است؛ ولی فارغ از امکان انجام این کار توسط افراد عادی و یا راهکارهایی که ممکن است برای این امر وجود داشته باشد، در صحت شرعی تسخیر جن در میان فقها اختلاف است که آیا جایز است ما جنّیان را تسخیر کرده و به خدمت بگیریم یا خیر؟

در این باره یک نظر کلی و قطعی وجود ندارد؛ ولی در مجموع می توان گفت اگر عمل تسخیر جن از راه اعمال خلاف شرع مانند اهانت به مقدسات دینی انجام شود – کاری که ظاهراً برای تسخیر جنیان کافر انجام می شود – یقیناً حرام و نادرست است؛ولی اگر این کار به وسیله انجام اعمال حرام نباشد؛ باز چند صورت ممکن است

ص:۴۴

۱- .شیخ صدوق،من لایحضره الفقیه، ج۱، ص۲۹۹.

۲- «و از جن کسانی به دستور و به اذن خدا برایش کار می کردند» (سبأ: ۱۲).

داشته باشد که برخی از مراجع همه آنها را جایز ندانسته اند(۱)؛ اما برخی دیگر این امر را در شرایط خاصی مانند وضعیتی که باعث ضرر رساندن به مسلمانی باشد،جایز ندانسته اند(۲).

پنجره:

البتـه این نکته نیز روشن است که در هر حـال به کـارگرفتن جنیـان برای کارهـای نامشـروع ماننـد تجسـس در امـور دیگران یا کشف اسرار آنها و... حرام است.

۶.قلقلک شیطان

بـد نیست همین جـا به یک میل و وسوسه درونی که خیلی از افراد به خصوص نوجوانان و جوانان را به خود جـذب می کنـد، اشاره کنیم و آن علاقمندی برای تجربه برخی از امور ناشـناخته و عجیب و غریب مانند سـحر و جادو و احضار روح و از جمله ارتباط با جن است؛ تجربه ای که معمولاً نه به نتیجه می رسد و نه پیامدهای خوبی برای فرد به دنبال دارد.

۱- امام خمینی تحریر الوسیله ج۱ ص۴۷۳

۲- ر.ک:آیت الله بهجت استفتائات ج۴ س۶۴۲۴و۶۴۲۵

پنجره:

تجربه نشان داده است بیشتر افرادی که به دنبال این امور می رونـد، گرفتار افراد شـیاد و کلاهبردار شده اند و دست کم بخش زیـادی از مال و وقت خود را برای این گونه امور واهی و بی ارزش هـدر می دهنـد و بـدتر اینکه نوعی نگاه منفی و غیرعادی نسبت به همه چیز بر زندگی آنها سایه می اندازد و این افراد را تا سال ها،بلکه تا آخر عمر اذیت می کند.

حتی اگر بپـذیریم این افراد در این کنجکـاوی و قلقلک شـدن درونی به نتیجه مطلوب برسـند و مثلاً موفق به ارتباط با جن هم بشوند، باز این امر نتایج مطلوبی برای آنها به دنبال ندارد؛ زیرا ساختار وجودی ما انسان ها و جنیان از یکدیگر متفاوت است و بنـا نیست با یکـدیگر ارتباط نزدیکی داشـته باشـیم. نتیجه این رفتارهای خلاف سنّت رایـج در عالم نیز می توانـد مشـکلات و صدمات جسمی و روحی برای ما باشد.

شهید مطهری در این باره می گوید:

به ندرت انسان هایی پیدا می شوند که می توانند ارتباط با جن پیدا کنند؛ ولی کسانی که به جنبه های معنوی انسان

می اندیشند، این کار را غلط و بدی می دانند و معتقدند که روح انسان را خراب و فاسد می کند. نه تنها برای انسان کمالی شمرده نمی شود، بدتر،انسان را خراب می کند. این جور ادعا می کنند که معاشرت با جن در روح انسان آن اثری را می گذارد که معاشرت با انسان های پست منحطِ کوتاه فکرِ گرفتار به یک نوع آلودگی ها.

گفتنی است روایاتی نیز این امر را تأیید می کند؛ از جمله،حکیمه – دختر موسی بن جعفر – نقل می کند:

امام رضا را دیدم در محل جمع آوری هیزم خانه ایستاده و آهسته سخن می گوید و من دیگری را نمی دیدم. گفتم: آقای من با چه کسی آهسته صحبت می گویید؟ حضرت فرمود: این عامر زهرایی [یکی از افراد جن] است که نزد من آمده و چیزی می پرسد و درددل می کند. عرض کردم: سرورم! دوست دارم سخنش را بشنوم. حضرت فرمود: اگر تو سخنش را بشنوی،یک سال تب می کنی. عرض کردم: آقایم! دوست دارم بشنوم. فرمود: بشنو! من گوش دادم صدایی مانند سوت شنیدم و تا یک سال مرا تب گرفت.

ص:۴۷

۷.جن زدگی

تمام بحث جن یک طرف و بحث جذب «جن زدگی» یک طرف. این مسئله آن اندازه جذاب بوده و هست که تاکنون ده ها فیلم گوناگون در موضوع وحشت درباره این مسئله ساخته شده است و صدها داستان و رمان نیز بر این اساس نوشته شده است. جن زدگی به معنای صدمه زدن روحی و روانی جن به انسان است؛ به گونه ای که تعادل روحی او به هم بخورد و تصور توده افراد این است که در این وضعیت،یک جن وارد بدن فرد جن زده می شود و باعث انجام رفتارهای نادرست و غیرعادی از جانب او می گردد.

در گذشته این اعتقاد بسیار جدی تر از امروزه مطرح بود؛ به گونه ای که به هر فردی که گرفتار نوعی عدم تعادل روحی و روانی می شد، «مجنون» می گفتند که به معنای همان جن زده است و تنها راهکار برای درمان افرادی مانند بیماران «صرع» که گرفتار حمله های عصبی می شوند را انجام کارهای عجیب و غریب برای خارج کردن جن از بدن او می دانستند؛ ولی امروزه ثابت شده است که بسیاری از این گونه اختلالات ارتباطی با جن و موجودات ناشناخته ندارد و اینها بیماری های روانی و عصبی اند که با درمان های دارویی یا تکنیک های روان تنی تا اندازه ای بهبود یافته یا کاملاً برطرف می شوند؛ اما در عین حال،آیا می توان گفت جن زدگی امکان ندارد؟

پنجره :

در پاسخ به این پرسش باید گفت اگر جن زدگی به معنای ورود یک جن در بدن یک انسان و کنترل روح و جسم او به وسیله آن جن که با تغییر صدا و انجام کارهای عجیب باشد – که در فیلم های هالیوودی نشان داده می شود – معتقدیم خیر! ما دلیلی بر واقع شدن این اتفاق نداریم و نمونه مستند و قابل قبولی نیز در آیات و روایت درباره امکان یا وقوع این نوع حوادث نداریم.

اما اگر منظور از جن زدگی نوعی صدمه دیدن روحی و روانی از جن باشد، در عین بعیدبودن بسیار زیاد این امر،نمی توان امکان آن را به طور مطلق رد کرد و همان گونه که پیش تر گفتیم،امکان صدمه دیدن جسمی یا روحی انسان به وسیله هر موجود دیگری از جمله جن وجود دارد. در قرآن نیز اجمالاًـ به این امر با تعبیر مسّ شدن انسان توسط جن اشاره شده(۱) و برخی عدم تعادل ها به این امر نسبت داده شده است.

۸.بخش تسلیحات

بر اساس مطالب پیش گفته،هر چند امکان ارتباط و تماس انسان و

۱- «کسانی که ربا می خورند،رفتار و کردارشان مانند شخص جن زده و فریب خورده شیطان است» (بقره: ۲۷۵).

تصویر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ
النَّاسِ * إِله النَّاسِ * مِنْ شَرِّ
الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِى
يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ النَّاسِ *
مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ *

ص:۵۰

جن بسیار ضعیف است و همچنین،احتمال صدمه دیدن انسان از جن نیز کم ارزش تر از آن است که برای ما دغدغه و نگرانی ایجاد کند؛ ولی در عین حال برای در امان ماندن از این گونه آسیب های احتمالی چه کاری می توان انجام داد؟

پنجره:

به خاطر اهمیت این مسئله و همچنین به دلیل خرافات و تصورات نادرستی که در این باره وجود دارد و زمینه سوء استفاده برخی افراد شیاد و سودجو را فراهم کرده است که با ادعاهای عجیب و غریب جن گیری،طلسم شکنی و دعانویسی،مال، حیثیت و آبروی دیگران را به خطر می اندازند.

بخش پایانی این بحث را به راهکارهایی اختصاص می دهیم که در منابع دینی و از زبان اهل بیت برای مقابله با این مشکلات بیان شده است تا اگر کسی علاقمند به مسلح کردن خود در برابر این خطرات باشد، از این سلاح های واقعی استفاده کند،نه اسلحه های قلابی و اسباب بازی:

- یکی از بهترین راهکارها در این مورد، قرائت مداوم سوره ناس است. از امام صادق نقل شده است که درباره آثار و برکات سوره ناس فرمودند: «کسی که سوره ناس را هر شب در منزلش قرائت کند،

از جن و وسوسه ها محفوظ می مانـد و کسـی که آن سوره را بنویسد و بر اطفال کوچک همراه کند،آن اطفال به اذن خداوند از شرّ جنیان محفوظ می مانند».(۱)

– همچنین،از امام صادق روایت شده است: «هر کس سوره جن را بسـیار بخواند،در دنیا از چشم جنیان و دمیدن ها و سِحر و مکر ایشان محفوظ باشد»(۲).

– از پیـامبر اکرم نقـل شـده است که برای دفع شـیاطین و جادوگران،آیه سُـخره (آیات ۵۴-۵۶ سوره اعراف) را بخواننـد: ﴿إِنَّ رَبَّکُمُ اللَّهُ الَّذی خَلَقَ السَّماوَات والْأَرْضَ فِی سِتَّهِ أیام ثُمَّ اسْتَوَی عَلَی الْعَرْشِ یغْشِی اللَّیلَ النَّهارَ یطْلُبُهُ حَثیثاً وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ألاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبارَک اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِینَ ادعُوا رَبَّکُمْ تَضَرُّعاً وَ خُفْیهً إِنَّهُ لاَیحِبُّ الْمُعْتَدینَ وَلاَتُفْسِدوا فِی الْأَرْضِ بَعْد إِصْلاَحِهَا وَادعُوهُ خَوْفاً وَ طَمَعاً إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِیبٌ مِنَ الْمُحْسِنِینَ﴾(۳).

– خوانـدن سوره ها و آیات قرآنی ماننـد سوره «کافرون»، «توحید» و آیه ۵۶ سوره هود: ﴿إِنِّی تَوَکلْتُ عَلَی اللَّه رَبِّی وَ رَبِّکم وَ رَبِّکم مَا مِن دابَّهٍ إِلَّا هُوَ آخِذ بِنَاصِیتِهَا إنَّ رَبِّی عَلَی صِرَاطٍ مُسْتَقِیم﴾، آیه ۸۳ سوره ال عمران: ﴿أَفَغیرَ دینِ اللَّهِ یبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

۱– .سیدهاشم بحرانی، البرهان فی تفسیرالقرآن،ج۵، ص۸۱۷.

۲– .علامه طبرسی، مجمع البیان، ج ۱۰، ص ۵۵۰.

۳– .شیخ عباس قمی، مفاتیح الجنان، ص ۵۲۰-۵۲۱.

طَوْعاً وَكَرْهاً وَ إِلَيهِ يرْجَعُونَ و آیـه آخر سـوره بقره: لاَ يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْها مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذنَا إِن نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَينَا إِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلاَنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكافِرِينَ نیز توصیه می شود.

- نگهـداری برخی حیوانات ماننـد کبوتر در خانه برای دفع شـیاطین شـرور توصـیه شـده است. امام علی فرمودنـد: «بال زدن کبوتر بـاعث دفع شـیاطین می گردد»(۱). امام صادق نیز فرمودنـد:«خـانه پیغمبری نبود جز آنکه در آن دو کبوتر بودنـد؛زیرا نابخردان جن با کودکان خانه بازی کنند و چون کبوتر در آن است، با او بازی کنند و مردم را وانهند»(۲).

- از پیامبر اکرم نقل شده است: «کسی که چهار آیه از اول سوره بقره و آیهالکرسی با دو آیه پس از آن و سه آیه پایانی آن سوره را تلاوت کند،هیچ گزندی به جان و مال او نمی رسد و شیطان به او نزدیک نمی شود و قرآن را از یاد نمی برد»(۳).

ص:۵۳

۱- . شیخ صدوق،من لایحضره الفقیه، ج۳، ص ۳۵۰.

۲- .علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۶۰، ص۷۵.

۳- .سیدهاشم بحرانی،البرهان فی تفسیرالقرآن، ج ۱، ص۵۲۶.

>> خلاصه

در این بخش دانستیم که جنیان در حالت عادی دیـده نمی شوند؛ ولی می توانند خود را به صورتی قابل مشاهده درآورند؛ اما به دلایل گوناگون معمولاً ملاقاتی میان آنها و انسان ها رخ نمی دهد.تسـخیر و به خدمت گرفتن جن در گذشـته توسط برخی انبیای الهی انجام شده است و اگر امروزه نیز قابل انجام باشد،می تواند محدودیت ها و حرمت های شرعی داشته باشد.

به طور کلی ارتباط با جن، امری مطلوب و مورد تأیید نیست و عوارض و صدمات جسمی و روحی این امر می تواند مشکلاتی را برای انسـان به وجود آورد. صـدمه زدن جن به انسان هر چنـد ممکن است؛ ولی می توان به واسـطه دسـتوراتی که در متون معتبر دینی در این باره بیان شده است، خود را از این احتمال بسیار بعید در امان داشت.

ص:۵۴

بیشتر بخوانیم

۱.علیرضا خوشدل، جن در خلقت: تحقیق و پژوهشی مشروح پیرامون «جن»، انتشارات سخن گستر.

۲.علیرضا رجالی تهرانی،جن و شیطان: تحقیقی قرآنی، روایی و عقلی، انتشارات نبوغ.

۳.مهدی امین،جن و شیطان «تفسیر موضوعی المیزان»، انتشارات بیان جوان،مفتاح دانش.

۴.مؤسسه فرهنگی موعود عصر(عج)، جن «مطالعات قرآنی و روایی درباره جن»، انتشارات موعود عصر.

ص:۵۵

تصویر

مجموعهٔ یک صد جلدی کتابچه های رهنما
رهنما
مرکز پخش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد علیه السلام، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹